

Афғонистон – Тоҷикистон - Покистон

Семинар оид ба обҳои фаромарзӣ

Омӯзиши фосилавӣ

Модули 22

Қудрати миллии об (Hydro-Pegamons тафаввуқ)

- Гидро-гегемония ҷаҳор систем дорад, ки ҳар кишвар обро ба қаламрави худ андоза ва кунтрул мекунад.
- Қудрати ҷуғрофиёӣ (Geography Powers) мавқеияти як кишвар дар сарчашма (Head water) системи дарё ва мавқеияти як кишвар дар ҷараёни суфлии дарё (Downstream) ба мавқифи як кишвар иттилоқ мешавад.
- Қудрати моддӣ (Material Power) ба нуфӯс, сааводомузӣ, қудрати низомӣ. Зербино ва сифоти дигари мсоддӣ, ки аз меъёри дохилии зиндагии як кишвар мустафид мешаванд.
- Қудрати ҷана задан (Bargaining Power) дониш, қавонин ва музокироти дипломатик дар бораи об аст.
- Тавзии иоб ба тариқай нав (Ideational Power) ба қудрат гуфта мешавад, ки мехоҳанд дар бораи об ба маҷфураи нав ва дар бораи мушкилоти об ба тариқай нав фикр кунанд.

- Ҳайдро ҳечимунии арзёбии нимамиқдории қудрат аст, ки бар асоси он ҳар кишвар ба он фикр када метавонад, ки масиряти манобеи об ба шакли муфид ба ҳадди эъзоме бирасад.

- Дарёҳои Афғонистон панҷ системи умда дорад(дарёҳои Кобул, Ҳилманд, Ҳарирӯд, Тайчан, Мурғоб ва Омӯ), ки тамоми онҳо муовинин доранд.

- Дарёҳои Афғонистон дар ин авохир, қабл аз он ки аз сарҳад бигзарад ва ба кишварҳои ҳамсоя бирасад, дар манотиқи наздик хушк мешавад.

- кишвари минтақавӣ баъзе мониврҳоро анҷом дод, ки бар ҳар тариқа мумкин, ки кунтрули худро болои манобеи олб афзоиш диҳанд.

- Афғонистон ва Тоҷикистон дар сарчашмаи дарёҳо қарор доранд. Афғонистон ва тоҷикистон мавқеияти ҳасодатомез доранд, ки зарфияти илмии худро ба исроъи вақт ва дучониба ба андозаи кофӣ баланд бибарад. Ин кор бояд қабл аз он ки дар муқобили истифодаи муносиб аз он Афғонистон ва Тоҷикистон, муҳолафат оғоз шавад, сурат гирад.

-Баланд бурдани зарфияти илмӣ, қабл аз он ки болои оби тамоми кишварҳо ба музокира дохил шаванд, бисёр зарурӣ аст.